

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

**Integrace pachatele
Participace poškozeného
Ochrana společnosti**

Mediace mezi obětí a pachatelem

Co je mediace?

Mediace je mimosoudní řešení sporu mezi obětí a pachatelem za účasti třetí osoby – mediátora. Poskytuje oběma stranám možnost vyjádřit své pocity, očekávání a potřeby, které vznikly v souvislosti s trestným činem. Současně umožňuje domluvit se na rychlém a přijatelném způsobu náhrady škody. Účast na mediaci je dobrovolná.

Kdo ji provádí?

Mediaci v trestních případech provádí dle zákona č. 257/2000 Sb. úředníci Probační a mediační služby (dále jen „Služba“), kteří mají vědomosti v oblasti příslušných právních předpisů a profesionální dovednosti z oblasti komunikace a vyjednávání. Střediska Služby působí ve všech soudních okresech České republiky.

Jak mediace probíhá?

Mediace má podobu setkání pachatele s obětí za účasti mediátora, který plní roli nestranného prostředníka. Společnému jednání obvykle předchází individuální rozhovory mediátora s obětí a pachatelem. Smyslem a účelem mediačního jednání je přispět ke zmírnění následků trestného činu pro oběť a motivovat pachatele k převzetí odpovědnosti za škody, které svým jednáním způsobil. Mediátor oběma stranám umožňuje, aby vyjádřily své názory, potřeby a zájmy. Mediace může vyústit ve společnou dohodu o urovnání konfliktu a náhradě škody. Ta pak slouží jako podklad pro rozhodování státního zástupce nebo soudce.

Co může mediace přinést oběti?

Oběť má příležitost vyjádřit a pojmenovat své potřeby a zájmy v souvislosti se zmírněním následků způsobených trestným činem. Může získat důležité informace, vztahující se k trestnímu řízení, a především k náhradě škody. Oběť má možnost seznámit pachatele s dopady jeho jednání na svůj život a domoci se tak nejen materiálního, ale i mezilidského urovnání.

Co může mediace přinést pachateli?

Pachatel má příležitost pojmenovat své povinnosti a přijmout odpovědnost v souvislosti s náhradou jím způsobených škod, ale také vyjádřit své potřeby a zájmy. V osobním jednání s obětí má pachatel příležitost dozvědět se, co vše svým jednáním způsobil. Může vysvětlit okolnosti svého chování, omluvit se oběti a nabídnout jí přiměřenou náhradu škody.

Výsledek mediace může státní zástupce nebo soudce zohlednit ve svém rozhodnutí. Může například podmíněně zastavit trestní stíhání nebo navrhnout či schválit další alternativní opatření či sankci. V případě rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání a schválení narovnání nebude mít pachatel záznam v rejstříku trestů. Mediace může být zprostředkována nejen před rozhodováním ve věci, ale i v průběhu výkonu trestu.

Kdo se může na Službu obrátit?

Službu mohou kontaktovat oběti, pachatelé, jejich příbuzní a všichni ti, kdo jsou nějakým způsobem trestným činem dotčeni. Služba zahajuje mediační činnost také z podnětu státního zástupce, soudce, kurátora pro mládež i pro dospělé, obhájce, policie apod.

Co může při mediaci zaznít?

Oběť: „Byl jsem zraněn při dopravní nehodě.“ „Byla jsem napadena.“ „Ukradli mi kolo.“ „Vykradli mi byt.“ ...

Cítím:

- křivdu, že právě mně se to muselo stát;
- ponížení, že jsem se stal/a obětí;
- vztek na pachatele, že mi ublížil a dalšími následky zkomplikoval život;
- bolest, fyzickou ze zranění a psychickou z prožité zkušenosti;
- nejistotu, zda jsem k trestnému činu nezavdal/a nějakou příčinu;
- lítost nad tím, co se stalo;
- obavy, že mě to potká znovu.

Chtěl/a bych:

- říci pachateli, co všechno mi svým jednáním způsobil;
- slyšet od pachatele vysvětlení a omluvu;
- dostat odpovídající náhradu škody;
- vyřešit celou věc co nejdříve.

Pachatel: „Způsobil/a jsem dopravní nehodu.“ „Zranil jsem někoho při rvačce.“ „Byl jsem v partě, která vykradla auto a byt.“ ...

Cítím:

- strach z projednávání případu na policii a u soudu;
- obavy, že záznam v rejstříku trestů mi bude v budoucnu komplikovat osobní a pracovní situaci;
- lítost nad tím, co se stalo;
- potřebu vysvětlit důvody svého jednání;
- potřebu omluvit se a odčinit to, co jsem spáchal/a.

Chtěl/a bych:

- omluvit se oběti a vysvětlit, jak a proč ke všemu došlo;
- nahradit vzniklou škodu;
- vyřešit celou věc co nejdříve;
- ukázat svým aktivním přístupem, že mi záleží na řešení celé situace.

Máte-li zájem řešit Vaši situaci mediací, můžete se obrátit na Probační a mediační službu.

Veškerá činnost Probační a mediační služby je bezplatná.

www.pmscr.cz